

คู่มือปฏิบัติงาน นโยบายและแผน
กลุ่มนโยบายและแผน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3

โดย
นางสาวอุบลวรรณ กิติจันวานิตย์
ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน

คำนำ

งานนโยบายและแผน กลุ่มนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านนโยบายและการวางแผน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ครอบคลุมตั้งแต่ กระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาการศึกษา ซึ่งการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับนโยบาย จึงเป็นแหล่งข้อมูลการดำเนินงานที่สำคัญและเป็นประโยชน์ต่อ ผู้บริหาร ผู้อำนวยการกลุ่ม ตลอดจนบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้รับผิดชอบจึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ฉบับนี้ขึ้น ทั้งนี้ ผู้รับผิดชอบจัดทำคู่มือได้รวบรวมเทคนิค วิธีการ ในด้านงานนโยบายและแผน ซึ่งวัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือ เพื่อเป็นเอกสารอ้างอิงในการปฏิบัติงาน ทั้งยังสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้ เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตอบคำถามของผู้รับบริการ สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง บุคคลทั่วไป นำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้ต่อไป

อุบลวรรณ กิติจันวานิตย์

พฤษภาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 โครงสร้างการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ	4
บทที่ 3 ขั้นตอนการปฏิบัติงาน	7

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา/ความจำเป็น

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ อาศัยอำนาจตามความมาตรา 8 และมาตรา 34 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ บริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องการแบ่งส่วนราชการภายใน เขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พ.ศ.2560 เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่ การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การ จัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครอง ส่วน ท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัด การศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น
12. ปฏิบัติงานร่วมกันหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ที่ได้รับ มอบหมาย

กลุ่มนโยบายและแผน มีภาระงาน 5 งาน ดังนี้

1. งานนโยบายและแผน
2. งานวิเคราะห์จัดตั้งงบประมาณ
3. งานตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ
4. งานจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานธุรการกลุ่ม

หน้าที่กลุ่มนโยบายและแผน

1. จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณ

3. ตรวจสอบ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและ ผลการปฏิบัติตามนโยบายและแผน

4. ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง/ที่ได้รับมอบหมาย (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2560)

งานนโยบายและแผน เป็นงานหนึ่งในกลุ่มนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบ จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น จัดทำแผนงานตามนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณและแผนพัฒนาการศึกษาระยะ 4 ปี เพื่อเป็นเครื่องมือ แนวทาง ในการขับเคลื่อนการบริหาร การพัฒนาการจัดการศึกษา

คู่มือการปฏิบัติงานด้านนโยบายและแผน ถือเป็นนวัตกรรมหนึ่ง ที่เป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการและทางปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้มารับบริการได้รับทราบ และปฏิบัติได้ถูกต้อง

วัตถุประสงค์ของคู่มือ

1. เพื่อเป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน
2. เพื่อผู้ร่วมงานปฏิบัติงานทดแทนกันได้
3. เพื่อให้ผู้รับบริการใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

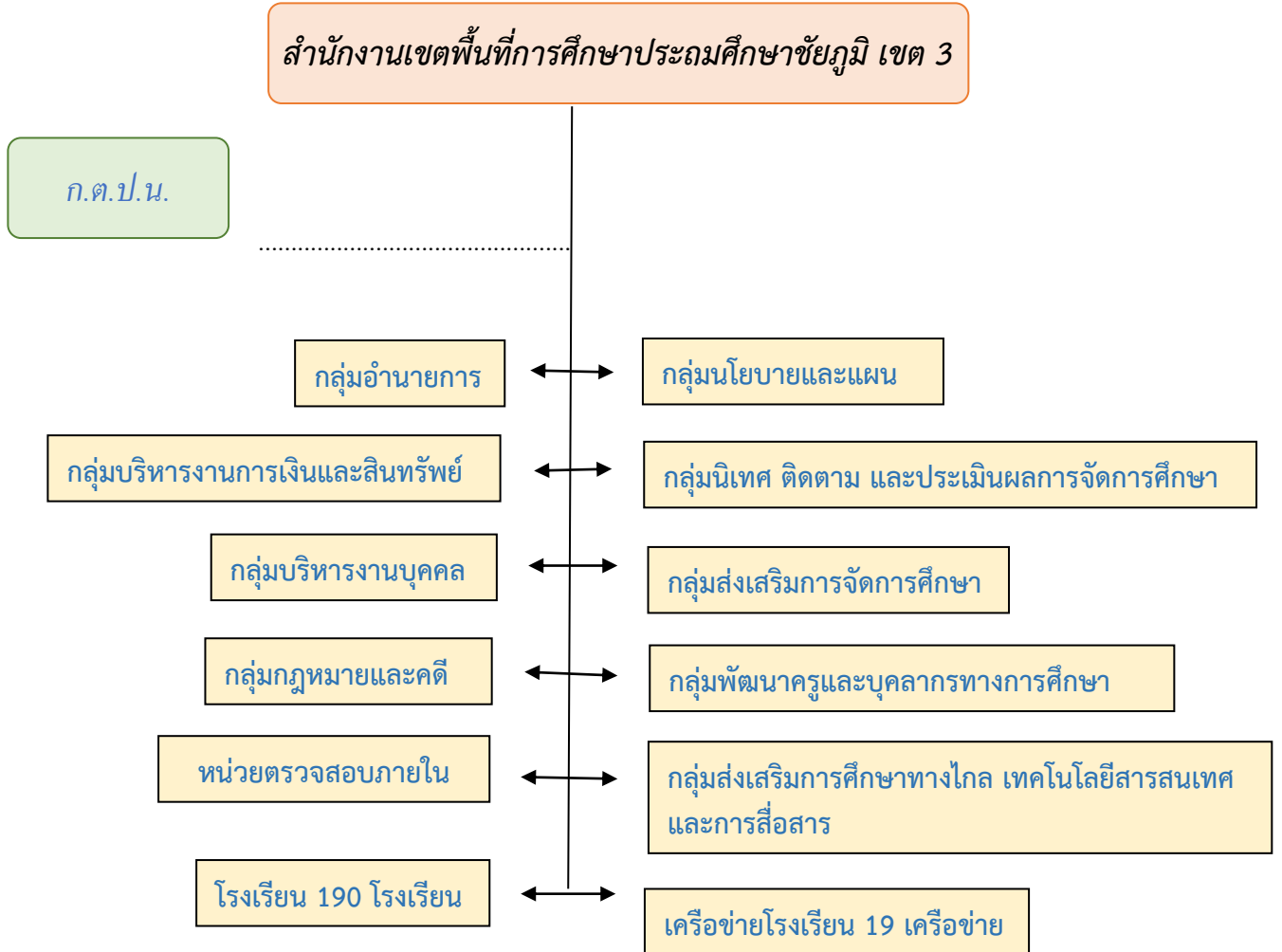
ขอบเขตของคู่มือ

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานนี้ ครอบคลุมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตั้งแต่ขั้นตอนการรับนโยบายจากหน่วยเหนือ ขั้นตอนจัดทำแผนการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม แจ้างผู้เกี่ยวข้องเสนอโครงการ/กิจกรรม ตลอดจนได้อนุมัติโครงการ/กิจกรรม เสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดชัยภูมิ ให้ความเห็นชอบ

บทที่ 2

โครงสร้างการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ งานนโยบายและแผน

นางสาวอุบลวรรณ กิติจันวานิตย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ในฐานะผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบงานจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น รายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์และพัฒนานโยบายทางการศึกษาทางการศึกษา

1.1 วิเคราะห์ทิศทางและหรือยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ระดับชาติ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และจังหวัด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- 1.2 ศึกษาผลการดำเนินงานหรือการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.3 วิเคราะห์ผลการจัดการศึกษาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
- 1.4 ศึกษา วิเคราะห์ การจัดและพัฒนาการศึกษาในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.5 เสนอ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด พิจารณานโยบาย จุดเน้นและเป้าหมายการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- 1.6 เผยแพร่ต่อสาธารณชนและสนับสนุนการนำนโยบายไปใช้ในการจัดการศึกษา
2. งานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - 2.1 ศึกษารายงานข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา
  - 2.2 วิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และประเมินสถานภาพของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดทำแผนที่ตั้งการศึกษาโดยใช้เทคนิคของ School Mapping
  - 2.3 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และค่านิยมองค์กร ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 2.4 กำหนดกลยุทธ์จัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
  - 2.5 กำหนดผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดความสำเร็จ เป้าหมายและกรอบแผนงาน/โครงการ
  - 2.6 นำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบอย่างทั่วถึง
3. งานจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี
  - 3.1 ศึกษา วิเคราะห์รายละเอียดนโยบายและงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
  - 3.2 ทบทวนกลยุทธ์ตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อปรับแผนงาน/งาน/โครงการให้สอดคล้องกับเป้าหมายผลการปฏิบัติงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 3.3 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
  - 3.4 จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปี
  - 3.5 นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด
  - 3.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษา และสาธารณชน
  - 3.7 ดำเนินการบริหารแผนสู่การปฏิบัติ
  - 3.8 สนับสนุนช่วยเหลือให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

4. งานบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

4.1 ประสานงานเพื่อการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษาในระดับจังหวัด

4.2 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด โดยคำนึงการได้รับโอกาสทางการศึกษาและการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

4.3 เสนอแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดต่อคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.4 จัดทำแผนปฏิบัติราชการศึกษาประจำปีของจังหวัดแล้วเสนอคณะกรรมการบริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการศึกษากลุ่มจังหวัด พิจารณาให้ความเห็นชอบ

4.5 ดำเนินการประสานหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ตามแผนปฏิบัติราชการศึกษาประจำปีของจังหวัด โดยคณะทำงานฯ

5. ดำเนินการวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก และ โอนสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน

6. จัดทำแผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

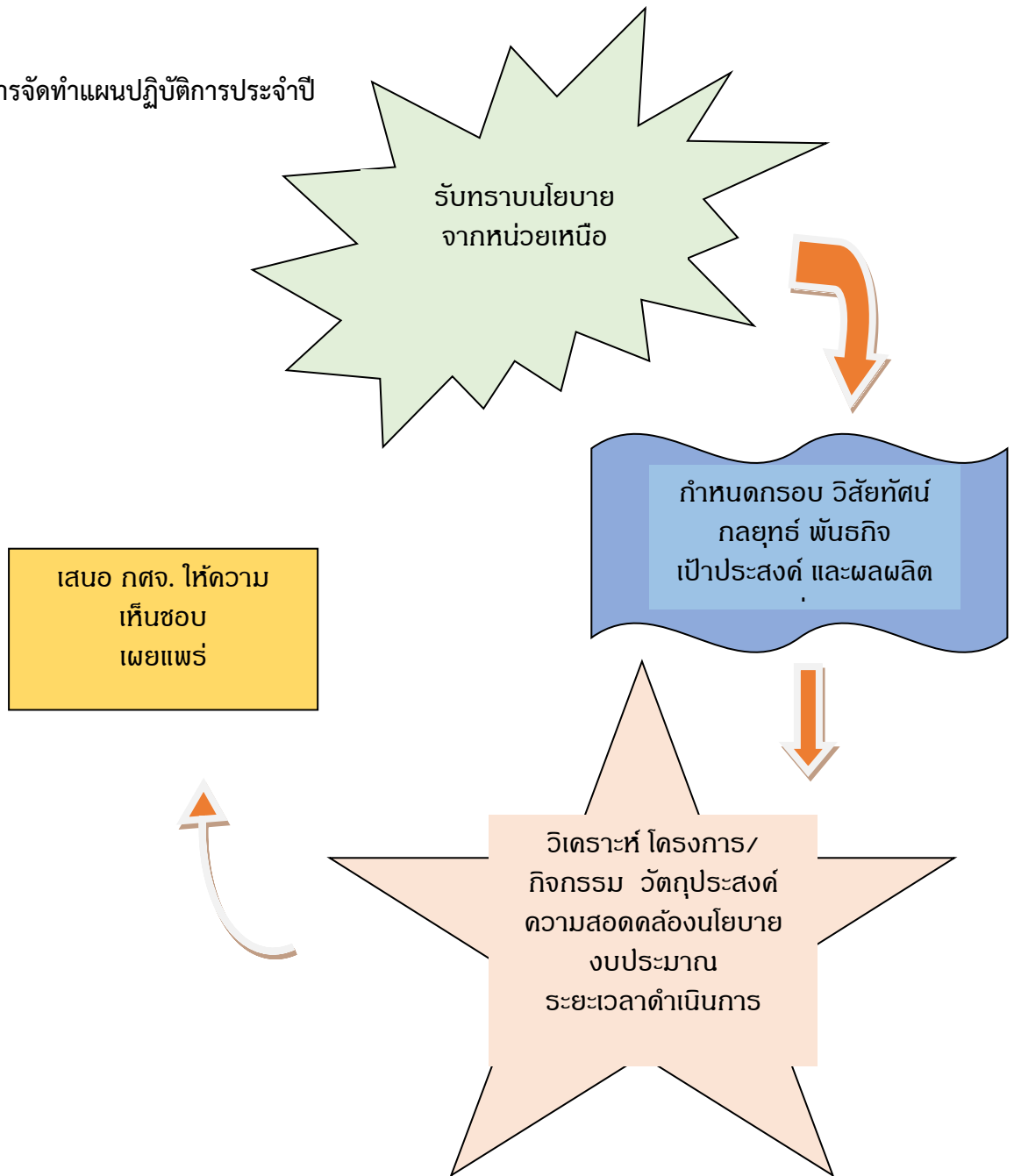
7. การบริหารจัดการเครือข่ายโรงเรียน

8. ปฏิบัติงานอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย

บทที่ 3
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี

ขั้นตอนปฏิบัติงานงานนโยบายและแผน

